

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

2. De secundo effectu interdicti, qui est priuatio diuinorum officiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

ministrari non possit, licita eo casu esset ordinatio in loco interdicti? Negant Syluest. verbo interdictum §. 9. 7. Couarrua. cap. alma. 2. p. §. 3. num. 4. Vgolin. tab. 5. capit. 7. §. 2. num. 2. eo quod ob hanc necessitatem nullibi inueniatur concessa huius sacramenti ministratio. Sed rectius docuerunt contrarium Panormitan. in cap. Non est vobis num. 8. de sponsalib. Henric. lib. 1. cap. 4. §. 3. num. 4. Sayr. lib. 5. thesauri. cap. 7. num. 38. Villadiego tractat. de irregularitat. cap. 5. de interdicto. num. 3. Bonac. disputat. 5. punct. 3. §. 3. numero 3. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 2. num. 1. & alij. Nam in calima mater permittuntur aliqua sacramenta ministrari, & confici tempore Interdicti, consequenter ergo permittenda est ordinatio ministrorum qui ad id fuerint necessarii, aliàs inutilis esset talis concessio. Et confirmari à simili potest: ex eo namque quod tempore Interdicti conceditur Baptismi, & Confirmationis receptio, & ministratio, concessa censetur confessio Chrismatis sine quo nec ministrari, nec recipi possunt. Cap. quoniam de sentent. excommunicat. in 6. Cum ergo sacramenta absque ministris ordinatis non possunt confici, efficitur ex concessione sacramentorum concessam esse ministrorum ordinationem. Hæc procedunt casu quo necessarium sit in loco interdicto ministros initiare, vt prædictæ necessitati consulatur. Quod raro vel nunquam contingere potest, nam vt bene aduertit Sayrus d. c. 7. num. 38. debet Episcopus ad locum non interdictum accedere, vel ordinandos mittere ad Episcopos viciniores. At si hæc commodè fieri non possunt, & tanta sit sacerdotum penuria, vt fidelium necessitati consuli nequeat, poterit Episcopus in loco interdicti initiare eos tantum ministros qui arbitrio prudentis iudicentur necessarii.

24 Denique quoad Sacramentum Matrimonij atinet, controversia est inter Doctores, an in loco interdicti, vel personis generaliter interdictis ministrari, vel recipi possit? Negant Vgolin. tab. 5. c. 7. §. 3. num. 1. & cap. 10. §. 1. num. 1. Suar. disp. 33. sect. 1. num. 51. Sayrus lib. 5. thesauri. cap. 7. num. 43. Filiucius tr. 8. cap. 2. num. 51. & seqq. Bonac. disp. 5. p. 3. §. 3. num. 8. & alij apud ipsos. Ducuntur ex illo principio; Quoties aliquid generaliter est prohibitum si non inueniatur exceptam prohibitum esse censetur. Ex Textu in Clement. 8. §. porro, de Verbor. significat. At generaliter sacramentorum receptio, & ministratio tempore Interdicti prohibita est, nisi in casibus à iure exceptis. Cap. si sententia de sentent. excommunicat. in 6. Ergo cum Sacramentum Matrimonij exceptum non inueniatur, denegatum censeri debet. Et confirmari potest, si à generali prohibitione recipiendi sacramenta Interdicti tempore Matrimonij exceptum esset, cur in cap. alma mater. de sentent. excommunicat. in 6. & cap. non est vobis, de sponsalib. & cap. quod in re de penitent. & veniis. non excipitur, sicuti excipiuntur Baptismus, & Confirmatio, Penitentia, & Eucharistia; Ergo ex horum exceptione colligitur Matrimonium sub generali prohibitione comprehensum esse. Secundo confirmo: excommunicatis etiam minori excommunicatione, cuiuslibet sacramenti etiã Matrimonij receptio prohibita est. Ergo etiam interdictis prohibita censeri debet, cum Interdictum grauior censura sit quàm excommunicatio minor.

25 Ceterum verius censo licere in loco interdicti, & à personis generaliter interdictis matrimonium recipi, quod docuit Panormit. in cap. non est vobis. num. 8. de sponsalib. Syluest. verb. interdictum. §. 5. num. 9. Nauar. cap. 27. num. 179. Henric. lib. 13. cap. 4. §. 3. Toler. lib. 1. cap. 20. num. 9. Auila §. p. de censur. disp. 4. sect. 1. dub. 6. Covinch. disp. 17. dub. 2. num. 18. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 8. num. 2. vbi plures refert. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 2. num. 1. Casp. Hurtado tract. de interdicto dissent. 8. Moucor, quia Matrimonium præcipue est contractus humanus, & politicus, cui ratio sacramenti ex Christi institutione annexa est: ar contractus humani tempore Interdicti non prohibentur, ergo neque hic contractus ob Sacramenti rationem adiunctam censeri debet prohibitus, cum accessorium naturam sequatur principalis.

26 Neque fundamentum contrarium obest, quia generalis illa prohibitio intelligenda est de sacramentis purè spiritualibus, quæque Ecclesiæ ministris dispensanda committuntur, quale Matrimonium non est, cum contractui humano, & politico nitatur, & ab ipsis contrahentibus administratur, & recipiatur; eaque de causa non fuit necesse prohibitionem generali excipi, quia sub ipsa non comprehendebatur Ad secundam confirmationem, admitto excommunicato prohiberi receptionem Matrimonij, quia est quædam cum fidelibus communicatio, at interdictis generaliter non prohibetur.

27 Specialiter verò interdicti à Matrimonio contrahendo remouentur, si contumaces existant, quia obicem ponunt gratia per sacramentum matrimonij recipiendæ. At si contriti sint & penitentes nullatenus à recipiendo Matrimonio excluduntur, quia ex vi censuræ interdicti non est prohibita Matrimonij receptio, sicuti notatur Syluest. Nauar. Henric. Toler. & alij quos refert. & sequitur Sanch. lib. 7. de matr. disp. 8. num. 5.

28 Ex hac doctrina inferunt Rosella interdictum 2. num. 7. Angel. verb. interdictum 6. num. 3. Gaeta repetit cap. ad limina 30

g. 1. §. 1. num. 547. & sub dubio Abbas cap. non est num. 8. & Præposit. num. 7. de sponsalib. benedictiones nuptiales vulgò velaciones in loco interdicti, & personis interdictis licere, quia hæc sunt Matrimonio accessoria: Ergo illo concesso hæc censendæ sunt concedi ex reg. accessorium 24. de Regul. Iuris in 6. & fauet Textus in cap. quoniam de sententia excommunicat. vbi conceditur confessio Chrismatis, eo quod sit accessoria Baptismo, & Confirmationi, quæ tempore Interdicti conceduntur. Sed omnino tenendum est tempore Interdicti hæc benedictiones conferri non posse. Vti docuit Nauar. cap. 27. n. 178. Henric. lib. 13. c. 44. n. 1. Sanch. innumeros referens d. disp. 8. num. 10. Sayrus lib. 5. cap. 7. num. 41. Bonac. disp. 5. p. 3. §. 3. num. 9. & alij passim. Et ratio est manifesta, quia hæc benedictiones à sacerdote, & tempore Missæ adhibitis quibusdam orationibus conceduntur, ac prouide sub officio diuino continentur: at officium diuinum nullatenus licet tempore Interdicti à clericis peragi præsentibus laicis, ergo hæc benedictiones coniugatis vt potè laicis nequeant in loco interdicti conferri. Quod si ipsi coniugati priuilegium habere assidendi officio diuino tempore Interdicti, possent eorum nuptiæ benedici feruara moderatione cap. alma mater. vti tradit Henric. Sayrus. Bonac. Sanch. loc. alleg. Neque rationes oppositæ vrgent, nam accessorium naturam principis sequitur, quando est eadem ratio in accessorio, ac in principali, eademque dispositio. Quæ in præsentibus non contingunt, nam nuptialis benedictio pertinet ad diuina officia. Matrimonium non pertinet, & nuptialis benedictio tempore Interdicti specialiter prohibetur, cum tamen Matrimonij nulla adit prohibito. Ad textum in cap. quoniam respondeo esse dispensationem, quia Christus est de necessitate sacramenti Confirmationis, & de præcepto in Baptismo. Benedictiones verò nec de essentia, nec de præcepto sunt in Matrimonio constitutæ, cum abique nuptiarum benedictione peragi possint.

In illis verò quatuor festiuitatibus Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis B. Virginis, quibus festum Eucharistie per totam octauam additum est; ex vi Interdicti localis generalis licita est nuptiarum solemnitas, & publica benedictio, quia pro illis temporibus interdicti obligatio quoad officiorum diuinorum celebrationem suspensa est, reuocata prohibitione quoad sacramenta; at nuptiarum benedictio non sub sacramentis, sed sub officio diuino continetur. Ergo. Atque ita tradit Syluest. verb. interdictum §. 9. 2. dicto 3. Couarrua. cap. alma 2. p. §. 5. num. 6. Henric. lib. 13. cap. 44. numero 1. Sanch. disp. 8. num. 15. Sayrus cap. 7. in fine. Bonac. p. 3. §. 4. numero 8. Notanter dixi Ex vi interdicti, quia aliunde nuptiarum benedictio prohiberi potest, vt tempore Paschæ, & Natalis Domini prohibetur etiam, iure nouo Trident. sess. 24. de matr. cap. 10.

Sed quid si coniuges interdicti existant, poteruntne in loco non interdicti benedici? Breuiter sub distinctione respondeo, si vtique, vel alter sit specialiter interdictus, nullatenus benedictio concedi potest quin prius ab Interdicto absoluitur, quia hæc censura cum personam afficiat, quocunque sit ab officiorum diuinorum assistentia eam remouet idem est vtique coniug. vel alterum vir fuerit generaliter interdictus, neque per domicilij mutationem, aut alia via ab Interdicto non liberetur, quia eo durante priuatus est quolibet diuino officio; at si mulier generaliter interdicta sit, non autem vir, optimè benedici poterunt Matrimonio contracto, quia per ipsum mulier sortitur forum, munera, & honores sui viri. leg. prima ff. de Senatorib. leg. fin. Cod. de incolis, ac prouide sicut vir benedici potest, sic ipsa, quia iam in ea Interdictum cessauit, vt potè quæ iam non pertinet ad communiter interdictam, sed ad sui viri communitatem quæ vt supponitur, interdicta non est. Sic alius relatis docuerunt Sanch. lib. 7. de matr. disp. 8. n. 19. Sayr. lib. 5. thesauri. c. 7. n. 46. Bonac. d. disp. 5. de censur. p. 3. §. 3. in fine.

§. II.
De secundo effectu Interdicti qui est priuatio diuinorum officiorum.

- 1 Quid sub nomine officij veniat intelligendum.
- 2 Ad hæc prohibitionem excipiuntur celebratio Missæ semel in hebdomada iure antiquo: nouo vero relato in cap. alma mater concessum est idissis, & officia diuina celebrantur quatuor conditionibus appositis.
- 3 Hoc priuilegium concessum est non laicis, sed clericis, & qui sub nomine clericorum veniant.
- 4 Quicunque clericus etiam exeteri admitti possunt.
- 5 Concessum est hoc priuilegium pro Ecclesiis, & Monasteriis.
- 6 Ad prima oratoria, aliisque loca hoc priuilegium plures continentur extendi.
- 7 Probabilis est oppositum.
- 8 Satis sit contrariis fundamentis.
- 9 In locis in quibus celebrari possunt Missæ & diuina officia, quælibet

qualibet Missa sine propria illius dici, sine alterius celebrari potest.

- 30 Hac concessio dicitur cap. alma intelligenda est de interdicto locali generali, non speciali.
- 31 Ex interdicto generali personali concessio relata in dicit. capitul. permissimus. Et alma non restringitur.
- 32 Conditiones seruande sunt quatuor. Prima, vt submissa voce Missa, aliisque diuina officia celebrentur.
- 33 Secunda vt iantia omnes per quas ad Ecclesiam poterit aditus, sint clausa.
- 34 Tertia ne pulsentur campana.
- 35 Quarta vt excommunicati, & interdicti excludantur.
- 36 Refertur casus in quibus Laici ad diuina officia, & sacrificium in loco interdicto admittuntur.
- 37 Suspenditur Interdictum in quatuor precipuis festiuitatibus anni, & ex particularibus priuilegiis in aliis festiuitatibus.
- 38 Hac priuilegia non censentur renouata à Trident. etsi plures contrarium censent.
- 39 Explicatur, an sub festo Natalis Domini, Pasche & Pentecostes plures vel vnus tantum dies comprehendantur.
- 40 Item à quo tempore incipiant ha festiuitates, & quando finiantur.

Constat in loco interdicto, & à personis interdictis siue specialiter, siue generaliter officia diuina prohibita esse. Cap. permissimus de sententia excommunicat. Ea autem vbi nomine officii diuini veniat quæ primò, & per se annexa sunt alicui Ordini sacro, quæque à solis clericis ex iustitiatione Christi, vel Ecclesie fieri permittuntur, vt sunt sacrificium Missæ, benedictio olei, christinis, fontes pro sacramento conficiendo requisita. Item benedictio templi, vestium sacrum, aqua, benedictio altaris consecratio. Horas canonicas, & officium B. Virginis cum Pfalmis, & litanis si in communi dicantur, & in loco ad id specialiter deputato, & cum ordinaria solemnitate non est dubium sub prohibitione officiorum diuinarum comprehendere quod iustitiatum sit, vt nomine Ecclesie à clericis eo modo recitentur. Secus vero si in priuata domo recitatio fiat, quia ea non est publica oratio, sed priuata, & ordini clericali minime annexa. Vt tradit Suar. disp. 34. sect. 3. num. 13. Quod à fortiori est si in aperto campo horæ Canonicæ abque vlla solemnitate Ecclesiastica recitentur, quia recitatio non vt à ministris Ecclesie, sed tanquam à priuatis fidelibus peragitur. Vt aliis relatis docuit Sayr. lib. 1. tit. 1. cap. 5. num. 12. Quapropter illud solum est celebrandum officium diuinum tempore Interdicti prohibendum, quod de se Ordinem sacrum requirit. Vt bene cum aliis aduertunt Suar. disp. 34. sect. 3. num. 7. Sayr. lib. 1. cap. 5. numero 4. Auila sp. disp. 4. sect. 1. dub. 1. Coniunct. disp. 17. dub. 2. num. 26. Bonac. disp. 5. p. 4. à num. 1. Vnde sub officio diuinis non comprehenditur concio, quia non ad Deum, sed ad populum instruendum ordinatur, neque benedictio mensæ, neque recitatio orationum Ecclesie pro intercessionibus constitutarum, neque aliorum Pfalmorum abque ordine officij, neque litaniarum, neque laudum B. Virginis aliorumque sanctorum abque ea solemnitate quæ moris est à clericis peragitur, neque adoratio Crucis in die veneris sancti abque illius precibus, & orationibus, quia hæc omnia non sunt iustitiatum, vt à solis ministris Ecclesie præstentur. Vt latius comprobatur Nauar. c. 27. num. 76. Henric. lib. 13. cap. 44. num. 2. Sayrus lib. 1. cap. 5. à num. 38. De sola recitatione publica, & (solemni) horarum canonicarum à Monialibus præstita, dubitare quis poterit, an sub officio diuino per Interdictum prohibito, comprehendatur; dicendum est comprehenditur, nam esto illa recitatio vt à Monialibus fit, non sit ordini sacro annexa; quia tamen per se ex sua institutione solemniter horarum Canonicarum recitatio à ministris consecratis peragitur, & in ordine ad prædictum munus peragendum ministri consecrantur; ea de causa Monialibus quibus hæc solemniter recitatio indulgetur, censenda est tempore Interdicti prohibita. Vt aduertit Suar. dicta sect. 3. num. 8. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. part. 4. c. 2. num. 2.

Ab hac tamen generali prohibitione exceptio facta est in cap. permissimus de sententia excommunicat. vbi à Gregorio IX. concessum est non solum in Interdicto generali loci, sed speciali Missam semel in hebdomada celebrari ad sufficiendam Eucharistiam pro infirmis, seruatis tamen conditionibus in cap. alma mater præscriptis, nempe vt submissa voce, ianuis clausis, non pulsatis campanis, & excommunicatis, & interdictis exclusis. Deinde in cap. quod in te de penitent. & remissionibus, permissum officium diuinum à clericis binis, vel ternis peragi non cantando, sed legendo sub eisdem prædictis conditionibus. Hæc autem concessiones extant in cap. alma mater (quod est finale) de sententia excommunicat. in 6. ibi enim Pontifex non semel in hebdomada, sed singulis diebus facultatem fecit clericis Missas celebrandi, & officia diuina peragendi in quibuscumque Ecclesiis, & Monasteriis, seruatis

tis prædictis quatuor conditionibus, nempe ianuis clausis, voce submissa, non pulsatis campanis, & excommunicatis, & interdictis exclusis.

Hoc priuilegium concessum est non laicis, sed clericis. Sub quorum nomine veniunt omnes Ecclesiasticæ personæ; quæ priuilegio Canonis, & fori gaudent, siue seculares, siue regulares, siue viri, siue feminae, quia verè hi ad clerum pertinent & tradunt omnes Doctores referendi. Excipiunt tamen clericos coniugatos, etiam si priuilegio canonis, & fori gaudeant. Nauar. cap. 27. num. 174. Codarruu. cap. alma 2. p. 5. 4. num. 4. Vgolin. tab. 5. cap. 8. §. 5. num. 5. Tolet. lib. 1. cap. 20. Sayr. lib. 5. cap. 5. num. 34. Gaspar. Hurtado difficult. 7. num. 20. quia hoc priuilegium distictum est. Sed rectius contrarium docuerunt Sotus in 4. d. 2. q. 3. art. 1. post. 4. conclus. Auila sp. disp. 4. sect. 2. dub. 4. conclus. 4. Coninch. 17. dub. num. 30. Bonacina t. 1. disp. 5. p. 4. num. 20. Paulus Layman lib. 1. sum. tract. 5. part. 4. cap. 2. num. 2. vers. 4. quart. §. de censur. disp. 34. sect. 4. num. 1. & 2. eo quod coniugati priuilegio canonis, & fori gaudentes necesse habet adscripti sunt ex mandato Episcopi alicuius Ecclesie obsequia, iuxta Conc. Trident. sess. 23. cap. 6. de reformat. Sicut igitur iam ministri altaris constituti. Ergo non debent ab officio diuinis excludi, sed potius admitti. Sicut ante interdictum admittentur, siquidem finis concessionis Pontificis in d. cap. alma fuit, vt officia diuina in Ecclesiis tempore Interdicti peragerentur sicut ante interdictum cui intentioni manifestè obstat exclusio coniugatorum qui ante Interdictum in officiis diuinis ministrabant.

Hanc doctrinam restringit Archidiaconus in dicto cap. alma ne procedat in clericis exteris seu alienigenis. Hi enim (inquit) nequeunt admitti. Dicitur illis verbis Textus: Canonice, & Clericos Ecclesiarum admittendos esse, quasi diceret qui non sunt illarum Ecclesiarum non debent admitti. Sed contrarium seilicet quoscumque clericos admittendos esse merito docuerunt Nauar. cap. 27. num. 174. Couarruu. cap. alma. 2. p. 5. 4. num. 4. Vgolin. tab. 5. cap. 8. §. 5. num. 5. Sayr. lib. 5. cap. 5. num. 35. Henric. lib. 13. cap. 44. num. 4. Auila sp. disp. 4. sect. 2. dub. 4. conclus. 3. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. p. 4. cap. 2. num. 2. vers. 4. eo quod hi exteri ante Interdictum ad officia diuina vt ministri Ecclesie admittentur. At Bonifac. VIII. in dicto cap. alma, concedit vt diuina officia peragantur sicut prius, ergo hi necesse habet admittendi sunt. Neque obstant supradicta verba textus, quia hæc referuntur ad consecutionem distributionum, non autem ad diuinarum celebrationem, vt bene notauit Sayrus lib. 5. cap. 5. num. 35. in fine.

Secundo concessum est hoc priuilegium pro Ecclesiis, & Monasteriis, ibi: Adicimus præterea quod singulis diebus in Ecclesiis, & Monasteriis Missa celebrentur, & alia diuina officia sicut prius. Nomine Ecclesie veniunt hospitalia autoritate Episcopi erecta, & nomine Monasterij tam virorum, quam feminarum conuentus, quia cum hoc sit priuilegium, & in iure inferum, latè interpretandum. Sicut docet Couarruu. cap. alma. 2. p. 5. 4. num. 2. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 8. numero 13. in fine. Vgolin. tab. 5. cap. 8. §. 5. num. 5. Sayrus lib. 5. cap. 5. numero 21.

Sed an in priuatis orationis, aliisque locis qui communitate nomine Ecclesie, vel Monasterij non veniunt diuina celebrari possint seruatis quatuor conditionibus sicut celebrantur in Ecclesiis, & Monasteriis? Non est constans sententia. Affirmat Nauar. cap. 27. num. 175. Vgolin. tab. 5. cap. 8. §. 5. num. 2. Henric. cap. 46. m. 2. Sayr. lib. 1. cap. 5. m. 2. 1. Suar. disp. 34. sect. 11. n. 8. Auila sp. de censur. disp. 4. sect. 2. dub. 3. conclus. 3. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. p. 4. cap. 2. num. 2. vers. 1. 2. Ducatur, quia Bonifac. VIII. in dicto cap. alma, concedit celebrari diuina sicut prius. Ergo vbicumque ante interdictum diuina celebrabantur, postea Interdicto celebrari poterunt, seruatis illis quatuor conditionibus. Secundo diuina officia ex vi Interdicti actus prohibita sunt celebrari in Ecclesiis, & Monasteriis quàm extra. Ergo concessa celebratione in Ecclesiis, & Monasteriis, censetur concessa vbilibet. Textus namque meminit Ecclesiarum, & Monasteriorum, quia frequentius ibi diuina celebrantur, non vt priuilegium restringeret, sed potius ampliaret, quasi diceret, Concedimus diuina celebrari in quolibet loco ad id specialiter deputato, etiam in Ecclesiis, & Monasteriis, verba namque posita in lege gratæ frequentioris vsus, dispositionem non restringunt. Argum. l. vn. Cod. de Raptu virginum.

Nihilominus etsi hæc sententia sit valde probabilis, probabiliorem existimo extra Ecclesias, & Monasteria non posse diuina officia celebrari. Sicuti docuit Calderin. tract. de interdicto, memb. 6. Francus d. cap. alma. 8. adicimus, num. 1. Couarruu. 2. p. 5. 4. num. 1. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 8. numero 13. Bonac. 1. disp. 5. p. 4. num. 10. Ducor quia seruanda est prohibitio diuinorum officiorum vi Interdicti facta, nisi in casibus à iure exceptis. Cap. si sententia de sententia excommunicat. lib. 6. At solum inuenitur excepta celebratio in Ecclesiis, & Monasteriis adhibitis illis quatuor præfatis conditionibus. Ergo extra Ecclesias, & Monasteria prohibitio seruanda est. Maxime cum finis ob quem hæc concessio fit, non procedat in

Oratorij

oratorii privati, aliive locis. Non enim ex eo quod in illis divina non peragantur, adeit periculum, vt populi deuotio tepescat, pullulent haereses, & Ecclesiae debitis obsequiis priuentur, qui sunt fines, ob quos Pontifex permittit in dicto cap. *alma* celebrari Missas, & officia diuina in Ecclesiis, & Monasteriis tempore Interdicti.

8 Neque obstant fundamenta contraria. Dico enim Pontificem concedere celebrare diuina sicut prius, in Ecclesiis tamen, & Monasteriis non alibi, falsumque est Interdictum arctius obligare in his locis a celebratione abstinere, quam alibi, cum Ecclesiae, & Monasteria diuinis officiis deputentur, secus vero alia loca. Praeterquam quod rationes ob quas Pontifex hoc priuilegium concessit in Ecclesiis, & Monasteriis procedunt, non extra. Indequē sit illa verba: *in Ecclesiis, & Monasteriis* non gratia frequentioris vsus, sed ad restringendam dispositionem apposita esse.

9 Illud est certum his in locis in quibus iuxta textum in cap. *alma* celebrari possunt Missae, & diuina officia quaelibet Missa fuit propria illius diei, siue alterius celebrari potest. Vt aduertit Couarru. cap. *alma*. 2. p. §. 4. num. 3. Sayrus aliis relatis, lib. 5. cap. 5. num. 46. Bonac. 1. disp. 5. p. 4. num. 19. quia concessio est absoluta, & absque villo fundamento restringeretur.

10 Tertio hae concessio cap. *alma* intelligenda est de interdictione locali generali, non speciali, quia textus in principio fecit sermonem de locis Interdicti suppositis, ac proinde de Interdicto generali. Ergo subiecta concessio de hoc Interdicto intelligenda est, cum legis dispositio ex illius principio sumat interpretationem. leg. 2. ff. de iuris, & facti ignor. leg. 2. Cod. de imponenda iuratiuor. descript. lib. 10. Praeterea hoc priuilegium d. cap. *alma* concessum est eisdem ferē verbis quod fuit concessum Episcopo tempore Interdicti celebrandi cap. *quod nonnullis de priuilegiis*, quia Bonifac. VIII. voluit priuilegium illud Episcopis concessum ad omnes clericos extendere. At priuilegium Episcoporum expresse loquitur de interdictione generali loci, neque ad speciale extenditur, vt constat ex illis verbis: Cum commune terrae interdictionum fuerit. Et notat ex communi sententia Couarru. 2. p. §. 2. num. 7. ergo priuilegium d. cap. *alma* de solo generali locali Interdicto intelligendum est, maxime cum rationes quae mouerunt Pontificem ad illius concessionem non in Interdicto speciali locali, sed generali procedant. Atque ita tradit Glossa communiter recepta in cap. *alma* verbo *Ecclesiis*, & ibi Couarru. 2. p. §. 4. numero 1. & §. 5. num. 2. Nauarr. capit. 27. num. 175. Tolet. lib. 1. c. 20. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 8. n. 12. Suar. disp. 34. sect. 2. n. 1. & sect. 3. n. 33. Henric. lib. 13. c. 47. n. 2. Sayrus lib. 5. c. 5. n. 20. Auila 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 3. §. 9. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. c. 2. n. 2. vers. porro. Coninch. disp. 17. dub. 3. num. 19. Bonac. 1. de censur. disp. 5. p. 4. n. 7. vers. secundo, & alij apud ipsos maxime apud Sanch. & Sayr.

Vnde in Interdicto locali speciali seruandae sunt regulae traditae in cap. *permissimus de sentent. excommunicat. & c. quod in te de poenitent. & remiss.* Quapropter sicut ex vi d. cap. *permissimus* licitum erat etiam in Ecclesia specialiter interdicta semel in hebdomada celebrari ad renouandam Eucharistiam pro infirmis, etiam modo licet, quia concessio d. cap. *alma* non ad restringenda priuilegia tempore Interdicti facta est, sed potius ad illa amplianda, vt optime notauit Sayrus lib. 5. c. 5. numero 7. aduersus Glossam in d. c. *permissimus*, initio, asserentem decisionem illius cap. *permissimus* hodie locum non habere. Quinimo si necessitas infirmorum vigeat, neque sufficiant formulae in illa Missa consecratae, licitum erit alias Missas celebrare, prout necessitas expostulauerit. Sicuti restatur Nauarr. c. 27. n. 173. Sayrus lib. 5. c. 5. n. 6. Suar. disp. 34. sect. 3. circa finem. Auila 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 1. §. secundo notandum. Bonac. d. 5. p. 4. n. 7. vers. secundo.

11 Ex Interdicto generali personali populi certum est concessionem d. cap. *permissimus*, & dispositionem cap. *alma* mater non restringi, quia ex vi huius interdicti Ecclesiae interdicta non sunt, neque etiam clerici qui officii diuinis peragendis admittuntur. Sicuti notauit Sayrus dicto cap. 5. numero 37.

12 Conditiones autem seruandae in huius priuilegij vsu quatuor sunt, vt saepe dictum est. Prima vt submissa voce Missa, aliaque diuina officia celebrentur, hoc est absque solemnitate cantu, & taliter vt ab his qui extra Ecclesiam fuerint, audiri non possint, bene tamen ab iis qui sunt intra Ecclesiam percipi, in qua coaditione omnes Doctores conueniunt.

13 Secunda conditio, vt ianuae omnes per quas ad Ecclesiam patet aditus sint clausae, quod verum habet etiam si Ecclesia sit in aliquo loco remoto, in quo nullum morale periculum adfit, quod ab aliquibus laicis audiri, aut videri sacrificium possit, quia id est per accidens, & ex casibus singularibus, & per accidens contingentibus lex generalis immutari non debet, vt bene aduertit Suar. disp. 34. sect. 1. num. 14. Debetque portae ita esse clausae, vt ab existentibus extra Ecclesiam videri non possint diuina, ideoque perforatae esse non debeant, seu

in ipsis foramina facta, per quae videri possint quae intra Ecclesiam aguntur. Argum. Clem. 1. de sentent. excommunicat. vbi Religiosi arguuntur, eo quod in portis Ecclesiarum tempore Interdicti foramina facerent. Vt aduertit Suar. loco allegato. Sayrus cap. 5. n. 27. Si vero aliqui curiosi per parietes, vel alias iuncturas aufertarent diuina, excusantur celebrantes, cum id fiat praeter illorum intentionem. Sicuti notat Auila 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 3. vers. circa dnm. Non tamen est opus portas in clausas esse, vt à voluntibus egredi aperiri non possint, satis enim est si iunctae sint: ex hoc enim sufficienter indicatur non posse alios nisi priuilegiatos ingredi, esto conueniens esset (inquit Suar. disp. 34. sect. 1. n. 2.) ostiarum apponi, qui ingressuros moneret de Interdicto, & non priuilegiatos repelleret. Non tamen est haec diligentia in praepcepto. Haec procedunt, cum officia diuina solemniter dicuntur, nam si in particulari dicerentur. V. g. si bini, vel terni Horas canonicas recitarent, iuxta Textum in cap. *quod in te, de poenitent. & remiss.* tunc non est opus ostia clauderes, sed satis est curare ne audiantur à non priuilegiatis. Sicuti docuit Nauarr. sum. c. 27. n. 175. Medina in sum. lib. 1. c. 18. §. 15. Sayrus lib. 5. thesaur. c. 5. n. 11. Auila 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 3. §. circa dnm.

Tertia conditio est, ne pulsentur campanae ad Missam, & diuina officia, nam cum populus conuocandus non sit, sed potius à diuinis excludendus, non erat expediens signo vltimo ad illius conuocationem vt. Quod ad hoc verum est, vt nec vsus illius tintinnabuli parui ad Sanctus, & in elevatione Hostiae, liceat: vt plerique Doctores aduertunt. Syluest. verb. interdictum §. 1. n. 6. Nauarr. cap. 27. n. 177. Couarru. c. alma. 2. p. §. 4. n. 5. Suarez disp. 34. sect. 1. num. 19. Coninch. disp. 17. dub. 2. n. 33. Auila dub. 8. Bonac. disp. 5. p. 4. num. 8. & colligitur ex d. c. *alma*, vbi pulsatio campanarum in sacrificio, officique diuinis recitandis, interdicitur. Sub nomine vero campanarum, quaelibet huius maior, siue minor venit. Praeterquam quod pulsatio huius tintinnabuli facile extra Ecclesiam audiri, & ad solemnitatem pertinet, ideoque censenda est prohibita, sicuti organa, & alia signa solemnitatis prohibentur. Cap. *quod in te de poenitent. & remissionib.* Verum ad ea quae non sunt officia diuina licitum est pulsare campanas. V. g. ad conuocandum populum ad conuocionem, ad salutationem Angelicam, ad ostensionem reliquiarum, ad delationem Eucharistiae, illiisque comitatum. Vt tradunt Suar. Auila, Bonac. & alij locis allegatis. Ex qua doctrina inferri Bonaciam, pulsari posse illas campanas, quae in Ecclesiis de more pulsantur ad designandas Horas, Primam, Tertiam, Nonam, Vesperas, & cetera hoc mihi non probatur, eo quod ea pulsatio non solum designata est ad designandum tempus Horarum, sed etiam ad conuocandum clericos ad eas Horas recitandas, & populum ad illarum auditionem, ideoque tempore interdicti, sicuti Quapropter Suar. disp. 14. sect. 1. n. 18. concedens hanc campanarum pulsationem ad designandas Horas, illam concedit, dummodo Horae non recitentur, idque omnibus notum sit, quia tunc cessat ratio, quod pro conuocando populo pulsantur, & in Horas solemnitatem: etenim pulsatio campanarum per se prohibita non est, sed in ordine ad diuina officia. At quia clerici conuocandi sunt ad officia recitanda, ideo ad illorum conuocationem vti Ecclesia solet signo tabulae, vel tubae, vt notat Sayrus lib. 5. c. 9. n. 3. Suar. sect. 1. num. 16. Henric. lib. 13. c. 46. n. 1. Bonac. p. 4. num. 9. Auila 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 8.

Quarta conditio est, vt excommunicati, & interdicti excludantur. Excommunicati, inquam, & interdicti denunciati, quia hos tantum tenetur vitare post Extrauag. ad cuiusmodi scandala. Quod si interdictus non est extra post monitionem, debemus nos gerere ac si excommunicatus esset. Vt ex communi sententia docent Suar. disp. 34. sect. 2. num. 9. Auila 1. de censur. disp. 1. dub. 1. concl. 3. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 2. num. 2. Et colligitur ex cap. *alma* vbi aequē excommunicatos & interdictos praecipit excludi. Quod omnino tenendum est, si celebratio fiat in loco interdicto, quia eo casu non conceditur facultas celebrandi nisi exclusis interdictis, ac proinde cessandum est à celebratione, si interdicti expelli nequeunt, & canon Missae inceptus non sit, alias incurrit celebrans irregularitatem, vt potest violans Interdictum, vt notant Doctores super relati. Verum si celebratio fiat in loco habili, & ingrediatur persona interdicta denunciata, censet vt probabile Suar. dicta disp. 34. sect. 2. num. 10. & Layman. dicta cap. 2. num. 2. vers. 7. non esse obligatum sacerdotem omittere Missam, si interdictus nolit exire, quia iura prohibentia celebrationem coram interdicto loquuntur de loco interdicto, in quo non permittunt celebrare diuina nisi interdictis, & excommunicatis exclusis: ex alia parte non prohibent per Interdictum communicatio cum interdictis, sicuti prohibetur cum excommunicatis. Nulla ergo ratio est cogens Sacerdotem omittere Sacramentum, eo quod adfit interdictus.

Ex hac conditione alicui videbitur non solum clericos, sed etiam laicos (modo excommunicati, & interdicti non sunt) ad diuina admitti tempore Interdicti posse. Nam cum textus

solos excommunicatos, & interdictos excludat, tacite videatur omnes alios admittit. Sed certissimum est laicos nisi privilegium habeant excludendos esse, vt colligitur ex conditionibus superius enumeratis, & præcipue ex cap. licet. & cap. quoniam Episcopi, de Privilegiis, lib. 6. vbi ex privilegio permittuntur laici diuinis temporibus Interdicti assistere. Quod frustraneum esset, si seculo privilegio assistere possent. Argum. leg. 1. Et ibi Glossa, ff. ad Municipalem. Neque obest quod textus in d. cap. alma, solum excommunicatorum, & interdictorum meminerit, quia id factum est, ne excommunicati, & interdicti siue clerici sint, siue laici, admittentur, nam de laicis iam supponebatur textus non debere admitti, si quidem solis clericis privilegium concedebatur, & in eius vsu præscribatur, ne pulsarentur campanæ, neque ostia essent aperta, neque alta voce officia dicerentur, quæ omnia indicant manifeste populum ab illis officiis excludendum esse. Sicut tradit Glossa in dicto cap. alma, verbo interdictis. Et ibi Ancharran. Geminian. & Franc. Couarru. §. 4. num. 4. Nauarr. cap. 27. n. 174. Henric. lib. 13. cap. 46. num. 3. Vgol. tab. 5. cap. 8. §. 4. num. 1. Sayrus lib. 5. thesauri, cap. 5. n. 224. Suar. disp. 34. sect. 1. num. 17. Aulla 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 4. conclus. 1. Paul. Layman. & Bonac. loc. alleg.

16 Verum aliquibus casibus contingit laicos ad diuina officia, & sacrificium in loco interdicto admitti. Primum si defectum rationis habeant, sicuti sunt infantes, & amentes, quæ eorum præsentia non est moralis, & humana, idcirco quæ sub prohibitione Interdicti non continentur. Sicuti docet Couarru. in dicto cap. alma, 2. p. §. 4. num. 5. Suar. disp. 34. sect. 1. num. 34. Aulla 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 5. Eman. Rodrig. in explicat. bullæ 5. d. 2. num. 14. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. p. 4. cap. 2. num. 2. vers. sequuntur. Secundo admittuntur laici ad actionem per quam Ecclesiasticis constituuntur, nempe viri ad suspensionem primæ tonsuræ, & femine ad consecrationem in monasterio. Hæ enim adiones, ideo incipiunt in persona laicæ, finiuntur tamen in Ecclesiasticæ, ob quam causam in loco interdicto, seruatæ dictis conditionibus, licent. Vt notat Suar. de censur. disp. 34. sect. 3. num. 17. Tertio ex necessitate sacrificij admitti laici possunt, si enim sacerdos sacrificaturus nullum haberet ministrum clericum, posset conuocare laycum non interdictum denunciatum, vt sibi ministraret, ne privilegium quod habet reddatur inutile. Concesso namque privilegio, concessa censetur quæ ad eius vsum necessaria sunt. Argum. cap. licet. de Privilegiis in 6. Et tradit ex communi sententia Couarru. dicto cap. alma 2. p. §. 4. numero 5. Nauarr. cap. 27. num. 181. Suar. disp. 34. sect. 2. num. 31. Aulla 5. p. de censur. disp. 4. sect. 2. dub. 7. conclus. 3. & ex dictis. Henric. cap. 48. num. 3. Saas. verbo interdictum. num. 22. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. p. ar. 4. cap. 2. num. 2. vers. altera exceptio. Et alij. Quarto ex privilegio factæ laici diuinis temporibus Interdicti assistunt, sicuti omnes Doctores aduertunt. Quinimo ex privilegio concessio singulari personæ, omnes illius domestici qui de more eum comitari solent, possunt cum eo diuinis assistere, ex Textu in dicto cap. licet de Privilegiis in 6. alias inutile esset privilegium, si suum ordinarium ferre non posset. Quod verum est etiam si famuli recepti sint tempore interdicti, modo non sint in fraudem illius recepti. Ipsi verb famuli si semel cum domino diuinis non assistunt, nequeunt per se assistere, quia solum ratione comitatus hæc illis assistentia permilla est. Vt ex communi sententia hæc tradunt Nauarr. cap. 27. num. 180. Sayrus plures referens, lib. 5. cap. 5. numero 29. & sequent. Suar. disp. 34. sect. 1. numero 32. Aulla 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 7. §. secundo notandum. Bonac. rom. 1. disp. 5. p. 4. à numero 20. fub nomine familiarium hi comprehenduntur qui dominum de more comitantur, quæ ei obsequuntur. Aulla autem dicta disp. 4. sect. 2. dub. 7. concl. 2. quem approbare videtur Bonac. extendit ad vxorem, filios, nepotes, seruos, & alios qui ratione potestatis paternæ, vel domini cum privilegio degunt, sed nimia videtur extensio. Notanter dixi ex privilegio singulari personæ concessio, nam ob privilegium communicati verbi gratia collegio, conuerti assistendi diuinis nequeunt eius familiares assistere. Sicuti colligitur ex dicto cap. licet de Privilegiis in 6. Et aduertit Sayrus d. lib. 5. thesauri, cap. 5. numero 20. Coninch. disp. 17. dub. 2. num. 38. Nam in privilegio communicati concessio, non videtur ratio extensionis ad familiares, quæ adest in privilegio singulari personæ concessio. Etenim privilegium singulari personæ concessio, frequenter redderetur inutile, si eius familiares admitti non possent, quod in privilegio communicati non procedit.

17 Tandem in dicto cap. alma, suspenditur Interdictum in quatuor præcipuis festiuitatibus anni, scilicet Natiuitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis Beate Mariæ. Quam suspensionem Interdicti postmodum Martin. V. in consuetud. vlt. quæ incipit: Ineffabile sacramentum. Et Eugenius IV. in constitutione 4. incipiente: Excellentissimum, extendit ad festum Corporis Christi non solum pro die, sed per totam octauam. Deinde Leo X. privilegium hoc extendit pro festo

sturoissimæ conceptionis B. Virginis in tota Hispania. Et licet Nauarr. cap. 27. num. 181. & Couarru. cap. alma. 2. p. §. 3. num. 2. dicant concessionem hanc non fuisse absolutam, sed pro illis tantum Ecclesiis, in quibus recitatur officium purissimæ Conceptionis ordinatum per quemdam Protonotarium, cuius Missa incipit: Egredimini. Consuetudine tamen factum est, vt extense habeat locum, quamuis non dicatur prædictum officium: sicuti tradit Henric. lib. 13. cap. 47. num. 4. Aulla 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 9. §. secundo est notandum. Suar. disp. 34. sect. 1. num. 41. vbi restatur ex Concilio Trident. hæc privilegia reuocata non esse, quia non sunt concessa singularibus personis, vel conuentibus; sed prouinciæ, vel regno. Aliæ sunt extensiones aliquibus Religionibus factæ, de quibus latè Henric. lib. 13. de excommunicat. cap. 48. Aulla dicto dub. 9. Manuel Rodrig. in explicat. bullæ Cruciatæ in additionibus ad §. 5. n. 38. & leg. vbi asserit Religiosis mendicantibus concessum esse privilegium suspendendi Interdictum in festiuitatibus sanctorum, & in festo Circumcisionis, Epiphaniæ, & in quatuor festiuitatibus B. Mariæ Virginis, & in festis Apostolorum, ac denique in dedicationis Festo sanctorum Ecclesiarum. Item ex concessione facta Ordini S. Hieronymi, testatur posse mendicantes Interdictum suspendere in festiuitatibus Apostolorum, sanctissimæ Trinitatis, S. Ioannis Baptistæ, & in festiuitatibus S. Marci, & S. Lucæ Euangelistæ, & in festo omnium Sanctorum, & in commemoratione omnium fidelium Defunctorum, quatenus dicitur Missa maior, & sit processio.

Sed an hæc privilegia reuocata sint à Concil. Trident. 16 sess. 2. §. cap. 12. de Regularibus, non est constans sententia. Nam Nauarr. cap. 27. num. 190. & consil. 7. de privilegio. in noua edit. Nicol. Garcia de benefic. 3. p. cap. 2. num. 278. & 5. p. cap. 8. num. 87. referens pro Cardinalium decisionem. Bonac. rom. 1. de censur. disp. 5. p. 1. num. 2. c. asserunt reuocata esse. Sed rectius sustinuerunt contrarium Henric. lib. 13. cap. 48. num. 1. Rodrig. 99. regular. 1. 2. q. 1. 2. art. 2. & in explicat. bullæ Cruciatæ, §. 5. & in illius additionibus. numero 35. A terius de interdicto, disp. 1. cap. 4. post medium. Sayrus lib. 5. cap. 13. num. 24. quia in Concil. Trident. solum reuocantur privilegia concessa aliquibus Religionibus, quæ omnino eximebantur ab obseruatione Interdicti in Ecclesia matrice positi, vt ex Collectore privilegiorum Ordinis mendicantium, verbo interdictum 1. §. 26. & 27. referet Sayrus dicto cap. 13. num. 24. At ex v. prædictorum privilegiorum non eximuntur omnino Mendicantes ab obseruatione Interdicti, sed pro aliquibus tantum diebus, & in ordine ad aliquem effectum. His enim diebus in quibus ex cap. alma mater, & ex Bulla Martini V. & Leonis X. & ex privilegiis Religiosorum Interdictum generale loci suspenditur; diuina officia permittuntur celebrari solemniter, campanis pulsatis, ianuis apertis, alta voce excommunicatis prosus exclusis, sed interdictis admittis, ita tamen vt illi ob quorum excessum est interdictum prolatum altari nullatenus appropinquent, hoc est nullo modo communicent, neque ab illis oblationes in Missa accipiantur. Sicuti explicat Suar. disp. 34. sect. 1. num. 37. Coninch. disp. 17. dub. 2. num. 35. Argum. cap. quia in omnibus 33. de vsuris 7 vbi infamibus, & rebellibus hæc prohibentur. Nam de propinquitate secundum locum non videtur commode textus intelligi posse, cum vbi definiti posset quæ propinquitas sit prohibita.

Duplex in hoc privilegio est difficultas. Prima, an sub festo Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes plures, vel vnus tantum dies comprehendatur; Communis sententia, quam tuetur Glossa ibi, verbo assumptio. Syluest. verb. interdictum §. 9. 2. num. 3. Nauarr. cap. 27. num. 182. Henric. lib. 13. cap. 47. num. 2. Sayrus lib. 5. cap. 13. num. 4. Suar. disp. 34. sect. 1. num. 38. Filliuc. tract. 18. cap. 3. num. 109. & alij affirmant vnicum tantum diem comprehendendi, qui de solo illo fit officium Natiuitatis, Paschatis, & Pentecostes, aliis diebus de S. Stephano, & S. Ioanne, vel de Paschatis octaua; aliis si ob officium octauæ illis diebus celebratum, privilegium extendendum esset ad totam octauam extenderetur, quod est absurdum. Nihilominus probabilitate non caret, quod docent Sotus in 4. d. 22. q. 3. art. 1. conclus. 4. Alfonso. Viualdit. de interdicto, num. 237. & 238. Aulla 5. p. de censur. disp. 4. sect. 2. dub. 9. Coninch. disp. 17. dub. 2. num. 37. Bonac. 1. disp. 5. p. 4. num. 15. Galp. Hurtado de interdicto difficult. 7. num. 24. omnes dies festiuius Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes comprehendendi, quia secundum communem modum loquendi qui in his maximè spectandus est, illi dies qui vt festiui obseruantur, in Natalitio Domini, Resurrectione, & Spiritus S. aduentu in honorem illarum festiuitatum obseruantur, quod non tollit quominus in honorem aliorum Sanctorum simul obseruari possint, ergo ad illas festiuitates pertinent. Ergo privilegium concedens suspendi Interdictum in illis festiuitatibus dies festiuius comprehendendi, & sic praxis obtinuit.

Secunda difficultas est, à quo tempore incipiant hæc festiuitates & quando finiantur? Et quidem omnes conueniunt à primis vespere vigiliæ incipere. Et de tribus festiuitatibus Paschalibus, affirmat Sotus in 4. d. 22. q. 3. art. 1. post 4. conclus. Q. Paludan.

Ferr. de Castro, Sum. Mor. Pars 11.

Paludan. in 4. d. 18. quæst. 8. art. 2. princip. concl. 7. num. 11. Et videtur esse Armilla, verbo interdictum, num. 43. Tabiena eodem 5. num. 2. §. 1. Viuald. tit. de interdicto, num. 242. Et valde probabile reputat Sayrus lib. 5. cap. 13. num. 7. incipere à Missa vigiliæ antecedentis. Et quidem de festo Paschatis id certum existimo, quia omnes Doctores conveniunt à primis vespere incipere solemnitatem festi, ac vesperæ in ipsa Missa vigiliæ continentur, & simul cum ipsa dicuntur. Ergo à Missa incipit Paschalis solemnitas, & tradit Henric. lib. 13. cap. 47. num. 3. Polancus de interdicto, circa finem pag. 150. Suar. disp. 34. sect. 1. num. 42. Sayrus loc. alleg. De festo Pentecostes, & simul de prædicto festo Paschatis hac ratione probatur, quia Missa quæ in vigilia illius diei celebratur, est propria diei sequentis; nam in Pascha Missa quæ erat dicenda nocte illa anticipatur, ideoque in oratione dicitur: *Deus qui hanc sacrificium noctem.* In vigilia vero Pentecostes, præfatio dicitur de Spiritu sancto, & legitur communicanda. Ergo illæ Missæ ad festivitatem diei sequentis pertinent, ac proinde ab illo tempore incipit festivitas. De festo Natalis Domini probat Paludan. quia à Laudibus vigiliæ sit officium duplex, quasi iam inchoetur Natalis solemnitas. Sed quoniam hoc sic probabile, (vt cenet Sayrus) probabilius existimo initium huius solemnitatis à primis vespere, & non à Missa computandum esse. Nam si ex eo quod Laudes in officio vigiliæ sub officio duplici recitentur, sumatur initium Natalis solemnitatis quoad interdicti suspensionem, affirmandum est ab eo tempore, quo Laudes recitari possunt, suspendi Interdictum, ac proinde à prima nocte diei antecedentis vigiliam suspensionem esse, quod est omnino falsum. Præterea introitus Missæ in vigilia præscriptus, manifestè indicat non ab eo tempore incipere Natalem solemnitatem. Inquit enim Ecclesia. *Hodie scietis quia venit Dominus, & mandè videbitis gloriam eius.* Officium verò duplex quod in Laudibus, & in Missa vigiliæ sit, præstatur non quia sit initium solemnitatis, sed quia est dispositio ad tantam solemnitatem. Sic tradit Suar. dicta sect. 1. num. 40. Polancus in director. confessor. pag. 150. Auila 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 10. concl. 2.

Finiantur autem hæc festivitates secundum Authores num. preced. relatos in Completorio festi inclusivè, quia completorium pertinet ad officium solemnitatis inclusivè, & ex alia parte sub vespertino officio comprehenditur, vt notavit Glossa in cap. ult. dist. 92. Quod intelligendum est cum Medina in sum. lib. 1. cap. 1. §. 13. Henric. lib. 13. cap. 47. num. 3. Alfonso Viualdo tit. de interdicto num. 246. Sayro lib. 5. cap. 13. num. 8. Suar. disp. 34. sect. 3. num. 22. Auila dicto dub. 10. conclus. 3. secundum diversam modum recitandi diversarum Ecclesiarum. Nam etiam in Ecclesia Cathedrali dictum sit completorium, & pulsatum ad Interdictum, poterit completorium in Monasteriis, aliisque Ecclesiis hora consueta dici cum solemnitate, dummodo in fraudem Interdicti non fiat. Non tamen licet ultra completorium prorogare suspensionem Interdicti pro toto illo die vsque ad mediam noctem, quia est contra communem sententiam vsu præceptam: aliàs liceret matutinas preces, quæ prima nocte solent in Ecclesiis Cathedralibus dici, solemniter recitari, quod nullo modo est admittendum.

§. III.

De tertio effectu Interdicti, qui est privatio Ecclesiasticæ sepulturæ.

- 1 Privati interdictum siue locale, siue personale Ecclesiasticæ sepultura.
- 2 Ab hac privatione eximuntur Clerici.
- 3 Vt hoc privilegio gaudeant quatuor conditiones servanda sunt.
- 4 Plures docent in festiuitatibus concessis in cap. alma licitum esse corpora defunctorum publico, & solemniter rite sepelire.
- 5 Probabiliorum existimo sententiam negantem.
- 6 Satisfit oppositis fundamentis.
- 7 Laicus habens privilegium assistendi officiis diuinis, nequit ex vi illius in loco sacro interdicto sepeliri.
- 8 Privilegium concessum Clericis extenditur ad interdictum locale speciale, modo Clerici sint illius Ecclesiæ, siue Clerici sint illius Ecclesiæ, siue aliena.
- 9 Clerici in Ecclesiis specialiter interdicta sepeliendi sunt absque cunctis.
- 10 Interdictum personaliter modo denunciatus sit, privatus est Ecclesiasticæ sepultura. Et idem est si generaliter fuerit interdictus.
- 11 Nominatum denunciatus interdictus si decedat absque absolutione, & nullum contritionis signum dedisse confiteri, extra locum sacrum sepeliendus est. Secus si confiteri signa contritionis exhibuisse, vel saltem sit suspicio probabilitatis.

12 Si interdictum sit solum ab ingressu Ecclesiæ, & ante mortem pariter nulla præstata absolutione, potest Ecclesiastica sepultura tradi.

Interdictum absolutè siue locale, siue personale privatur Ecclesiastica sepultura, quia est vnus ex illius effectibus, vt tradunt omnes Doctores. Quare si locale sit interdictum potest ne in illo loco sacro sepultura concedatur, si personalis, ne ea persona Ecclesiastica tradatur sepultura. Sepulturam Ecclesiasticam appellamus locum sacrum per Episcopum benedictum in sepulturam fidelium destinatum. Sepeliri autem fideles in hoc loco, si interdictum est generale loci, constat esse prohibitum ex cap. quod in te de penitent. & remissionibus, & sumitur ex cap. cum & plantare. §. quod si. & cap. privilegia. Cap. Episcoporum de privilegiis in 6. Quod non solum habet verum in adultis, fed etiam in infantibus, vt superius diximus, quia hæc prohibitio viuentes respicit, quos obligeat, ne fidelibus sepulturam Ecclesiasticam in loco interdicto concedant. Sicuti docet Nauarr. cap. 27. numero 168. Sayrus cap. 8. num. 5. Henric. lib. 13. cap. 42. num. 3. & cap. 49. numero 2. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. p. 4. cap. 2. num. 3. Bonac. lib. 1. sum. tract. 5. p. 4. cap. 2. num. 3. Bonac. t. 1. de censuris. disp. 1. punct. 5. num. 9. Dixi in loco sacro: nam extra locum sacrum etiam interdictus sit, vel in loco sacro non interdictus, non prohibentur corpora fidelium sepeliri, vt bene notant Nauarr. c. 27. n. 176. Henric. lib. 13. c. 44. n. 4. Suar. dicta sect. 1. num. 1. Auila 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 2. Sublato interdicto qui extra locum sacrum sepultus est, debet exhumari, & in loco sacro sepeliri, vt prænti Doctores aduertunt.

Ab hac prohibitione eximuntur clerici, quibus decedentibus conceditur Ecclesiastica sepultura. Cap. quod in te de penitent. & remissionibus, dummodo personalis speciali interdicto negati non fiat, vel dederint causam culpabilem interdicti, quod perinde est, vel nisi Ecclesiasticum interdictum violenter, actione inquam quæ clericorum sit propria, neque laicis communi, vt placuit Suar. disp. 3. sect. 1. num. 4. Nominè Clerici intelliguntur in præfati (vt superius dixi) omnes personæ Ecclesiasticæ siue sacculares siue regulares, siue viri siue feminae etiam Religionum nouitii. Quinimo coniugati si habitum, & tonsuram deserant, & ab Episcopo designati sunt alicui Ecclesiæ in illius Ecclesiasticum obsequium.

In huius privilegij vsu præscribuntur quatuor conditiones, in dicto cap. quod in te de penitent. & remissionibus. Prima vt sepultura detur: his clericis in cæmeterio Ecclesiæ; per quam conditionem videtur excludi Ecclesia, quæ nomine cæmeterij non venit, siquidem concessio accessorio non conceditur principale, imò tacite denegatur. Verum iam vsu obtinuit, teste communi sententia, nomine cæmeterij ibi comprehenduntur quælibet locum sacrum sepulture fidelium destinatum. Vsurpauit enim Pontifex nomen cæmeterij potius quam Ecclesiæ, quia frequentius ibi sepeliebantur fideles, & vix vllus nisi esset Princeps in Ecclesia sepeliebatur. Arguunt cap. Nullus, 13. quæst. 2. Et docet Covarruv. cap. alma 2. par. 4. num. 7. vers. clericis. Henric. lib. 13. cap. 44. num. 4. Auila 5. p. disp. 4. sect. 3. dub. 2. vers. circa quam conclusionem. Suar. disp. 3. sect. 1. numero 7. Secunda conditio est, vt fiat sine pulsatione campanarum, quæ explicanda est iuxta ea quæ §. prædict. diximus de officiis diuinis. Tertia, ne fiat sepultura cum solemnitate, Ecclesiastica inquam; nam quæ pertinet ad humanum honorem, non prohibetur; vt notant Suar. dicta sect. 1. n. 8. Quarta vt fiat cum silentio, hoc est absque officiis diuinis more Ecclesiastico dicendis. Potest tamen iuxta concessionem cap. alma celebrari Missa, & officium diuinum, seruata moderatione ibi præscripta. Vnde si extra Ecclesiam sepeliendum est corpus, nequit ibi vllum officium diuinum celebrari, vt aduertit Auila supra dub. 2. & 3. Alios referens Suar. disp. 3. §. 1. n. 9.

Sed dubium est, an in festiuitatibus concessis in cap. alma, & aliis Apostolicis constitutionibus de quibus supra, licet corpora defunctorum quorumlibet sepelire publice, & solemniter rite. Dixi quorumlibet. Nam corpora Clericorum non videtur dubium solemniter sepeliri posse; siquidem ipsæ Ecclesiastica sepultura conceditur in dicto cap. quod in te, & solemnitas permittitur in dicto cap. alma. Quare de aliis fidelibus est quæstio, an concedi illis diebus possit Ecclesiastica sepultura? Affirmant S. Antonin. 5. p. tit. 29. cap. 4. more medicum. Angelus verb. interdictum 6. n. 2. Syluest. verb. interdictum 4. q. 2. vers. quarum. Tabiena eodem 5. num. 12. Nauarr. cap. 17. n. 18. in fine. Henric. lib. 13. cap. 44. num. 5. & cap. 47. num. 4. Alfonso Viuald. de interdicto, num. 250. Sayr. lib. 5. in sum. c. 1. Bonac. c. 1. disp. 4. de interdicto, p. 5. n. 7. Docentur quia quibus communicamus viuus, defunctis communicare possimus. Cap. sanè. 1. 24. quæst. 2. Sed in his festiuitatibus licet clerici cum omnibus fidelibus in diuinis officiis communicent. Ergo etiam cum illis iam defunctis communicare poterant. Secundo sepultura sacra non tam ratione sui, quam ob diuina officia ei adiuncta prohibetur. Ergo concessis diuinis officiis sepultura